

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Datum 2009-04-14
Dnr 32-2008-0751

Riksantikvarieämbetets årsredovisning 2008

Riksrevisionen har granskat Riksantikvarieämbetets (RAÄ) årsredovisning, daterad 2009-02-16. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse utan invändning men vill fästa myndighetschefens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2009-05-14 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har vid den årliga granskningen av 2008 års årsredovisning gjort iakttagelser som visar på att det under 2008 har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen vid RAÄ. De olika iakttagelserna framgår nedan.

Riksrevisionen vill peka på vikten av att RAÄ fortsätter det påbörjade arbetet med att åtgärda bristerna i den interna styrningen och kontrollen.

Intern styrning och kontroll under löpande år

Iakttagelse

RAÄ har under 2008 genomgått flera genomgripande förändringar när det gäller den ekonomiska redovisningen. RAÄ har bland annat uppgraderat ekonomisystemet till Agresso 5.5 och delat upp bokföringen i två huvudböcker, en för uppdragsverksamheten (RU) och en för den övriga verksamheten (RA). Anledningen till uppdelningen är att en statlig utredning har föreslagit att uppdragsverksamheten ska skiljas från myndigheten och bli ett statligt aktiebolag. Regeringen har ännu inte fattat beslut i frågan, men RAÄ ansåg att det var lämpligt att särskilja verksamheten i en separat huvudbok i samband med uppgraderingen till Agresso 5.5.

Myndigheten har även infört elektronisk fakturahantering, vilket för RA infördes per juli 2008 och för RU senare under året då RU:s avgiftsverksamhet krävde delvis andra systemlösningar.

Förutom ovan nämnda förändringar har delar av verksamheten, bland annat ekonomiavdelningen, omlokaliseras från Stockholm till Visby. Omlokaliseringen har lett till betydande personalförändringar och därmed kompetensförluster.

Förändringarna har sammantagit inneburit att myndighetens fokus under 2008 varit att implementera de nya systemen och att följa upp de fel

som uppstod vid implementeringarna. De normala arbetsuppgifterna med resultatuppföljningar och månatliga avstämningar av balanskonton utfördes inte systematiskt under första halvåret 2008. Riksrevisionen rapporterade muntligt till myndighetschefen i september 2008 att det förelåg brister när det gällde resultatuppföljning och månatliga avstämningar av balanskonton. Som en följd av detta anlätade RAÄ externa konsulter som har upprättat avstämningar och rättat upp bokföringen per december 2008.

De brister som kvarstår per årsbokslutet har av Riksrevisionen inte bedöms så allvarliga att de påverkar bedömningen av om årsredovisningen för 2008 i allt väsentligt är rättvisande. Vi vill däremot uppmärksamma myndigheten på att det kvarstår brister som bör åtgärdas.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar RAÄ att förstärka ekonomiavdelningen med ytterligare resurser som kan analysera, övervaka och följa upp avvikelser i rapporteringen samt övervaka att avstämningar sker löpande. Väsentliga huvudbokskonton bör stämmas av månadsvis och övriga konton kvartalsvis.

Myndigheten bör även upprätta en rutinbeskrivning för arbetet på ekonomiavdelningen för att säkerställa att samtliga arbetsuppgifter utförs och att de utförs på korrekt sätt. En rutinbeskrivning säkerställer också att det finns möjligheter för annan personal att utföra arbetsuppgifterna vid eventuell frånvaro.

Intertransaktioner

lakttagelse

RAÄ har i ekonomisystemet Agresso 5.5 särskilt interna transaktioner via finansiär. Tidigare år har interna transaktioner bokförts på kontoklass 9. Förändringen av förfaringssättet har inte kommunicerats tillräckligt med användarna och de interna transaktionerna har av användarna ibland betraktats som externa vilket har lett till problem vid bokslutsarbetet.

Rekommendation

Vi rekommenderar RAÄ att använda kontoklass 9 för interna redovisningsposter. Syftet med kontoklass 9 är dels att hålla informationen i externredovisningens konton fri från interna fördelningar, dels att kunna använda urval, värdering eller periodisering som skiljer sig från vad som föreskrivits för externredovisningen.

Anläggningstillgångar

lakttagelse

I balansräkningen anges att balanserade utgifter för utveckling uppgår till 8 796 tkr. Korrekt belopp är 13 427 tkr, vilket också anges i not 7. Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar anges i balansräkningen till 13 427 tkr. Korrekt belopp är 8 796 tkr, vilket också anges i not 7. RAÄ har förväxlat beloppen för de två balansposterna (gäller även för 2007 års belopp).

Balansposterna för anläggningstillgångarna är specificerade i not 7 och 8 i årsredovisningen. De belopp som anges i noterna när det gäller årets om-

föringar, årets anskaffningar, årets utrangeringar och årets avskrivningar är inte korrekta. Anläggningsregister och huvudbok anger korrekta belopp.

RAÄ har till hjälp för avstämning av huvudbokskontona avseende anläggningstillgångar mot anläggningsregistret använt en kalkyleringsmodell i Excel. Kalkyleringsmodellen, som har använts i flera år, har för 2008 visat felaktiga värden för förändringar föranlett av uppgraderingen till Agresso 5.5. Beloppen till noten är hämtade från kalkyleringsmodellen.

Rekommendation

RAÄ rekommenderas att utöka kvalitetskontrollen av årsredovisningen. En kvalitetskontroll innebär även en rimlighetsbedömning av noternas innehåll samt en kontroll av att innehållet i noterna stämmer med motsvarande belopp i resultat- och balansräkningen.

Avräkning statsverket

lakttagelse

ESV:s allmänna råd till 7 kap 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag anger för 2008 en ny uppställningsform för noten till balansposten Avräkning med statsverket. Syftet med ändringen är dels att öka förståelsen för vad som påverkar Avräkning med statsverket, dels att förbättra möjligheterna att kontrollera att myndigheten redovisar transaktioner och händelser rätt.

RAÄ har i årsredovisningen 2008 inte följt det allmänna rådet utan redovisar enligt den tidigare gällande uppställningsformen. I noten avseende Avräkning med statsverket har RAÄ angett texten att ”på grund av att stora differenser kvarstår på Avräkning statsverkets avstämning kommer RAÄ inte att göra någon uppdelning av Avräkning statsverket enligt ny anvisning förrän utredningen är klar i början av året 2009”.

RAÄ erhåller både räntebärande och icke räntebärande anslag, vilket gör att det är viktigt att stämma av betalningsflödena löpande. RAÄ har inte stämt av Avräkning med statsverket löpande under 2008, utan en utredning – med hjälp av extern konsult – är genomförd efter att årsredovisningen lämnades till regeringen. Utredningen visar att justeringar ska ske mellan de räntebärande och ickeräntebärande flödena.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar RAÄ att löpande stämma av Avräkning med Statsverket samt att utbilda den egna personalen i arbetsuppgiften.

Statsredovisningen

lakttagelse

RAÄ har under 2008 haft problem med inrapporteringen till statsredovisningssystemet Hermes. RAÄ har efter implementeringen av ekonomisystemet Agresso 5.5 med hjälp av konsulter upprättat en brygga mellan ekonomisystemet och Hermes. Bryggan har inte fungerat som avsett och utredning pågår för att lokalisera felen.

Inrapporteringen till Hermes vid bokslutet visar på differenser, men kapitalförändringen och balansomslutningen är korrekt återgivna. Delsummorna för resultat- och balansräkningens poster, till exempel periodavgränsningsposter, är korrekta men det föreligger differenser mellan posterna.

RAÄ har kompletterat inrapporteringen till Hermes med muntliga och skriftliga kontakter med ESV för att påtala och rätta till felen.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar RAÄ att utreda vad det är som blir fel i rapporteringen och att upprätta en korrekt brygga.

Sjukfrånvaro

lakttagelse

RAÄ:s årsredovisning saknar information om anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Informationen ska lämnas i enlighet med 7 kap 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar RAÄ att förbättra sin kvalitetskontroll av årsredovisningen och att införa en slutlig kvalitetskontroll som granskar årsredovisning i sin helhet som ett dokument.

Ansvarig revisor Carin Ryttoft Drangel har beslutat i detta ärende.
Uppdragsledare Christina Nordenstam har varit föredragande.

Carin Ryttoft Drangel

Christina Nordenstam

Kopia för kännedom:

Regeringen